

אף על פי פרק חמישי כתובות

נו.

עין משפט
נר מצוה

כב א מיי פ"ו מהלכי
זכה הל"א ח סג
עשין כב טושי"ע ח"מ סי'
רמו ספ"ק א'
כב ב מיי פ"י מהל'
אשיות ה"א יא סג
עשין חמ טושי"ע א"ש"ע סי'
ג טע"ק ו'
כד ג מיי פ"ב מהל'
אשיות ביאה הלכה י
סג לאוין קבו טושי"ע
א"ש"ע סי' רמ טע"ק יא'
כה ד ה מיי פ"ג מהל'
אשיות ה"א ב סג
עשין חמ טושי"ע א"ש"ע סי'
ז טא ספ"א א'
כו ו ז מיי פ"ד מהל'
מנה וזה הל"א טו
סג טמ כב טושי"ע ח"מ
סי' נד טע"א א'
כז ח מיי פ"ה מהל'
אשיות הלכה ט ו'
י הלכה ו סג טע"א חמ
טושי"ע א"ש"ע סי' נח טע"א
ז וסי' טו טע"א ו'
כח ט מיי פ"ו מהל'
אשיות הלכה יד
ז ופ"ח הלכה ז'
כט י מיי פ"ז מהל'
אשיות הלכה טז
ל כ מיי פ"ח מהל'
ד סג טושי"ע ח"מ
סי' נט טע"א א' :

תוספות ר"ד

צ"ק לומר כתובי משום
רבקינן ובהויה פני ג' אין
צ"ל כתובי אבל מיהו ה"ה
נמי דצ"ק לאמלוכי בי
באמרין הכא: רבא"ע
כ"ב ר"ג א"ש
ה"ל כ"ב ר"ג א"ש
ליט דאמר כל דין דדאין
כ"ב ר"ג א"ש
נכנסה לחופה ולא נבעלה
מהו חיבת חופה קונה
או חיבת ביאה קונה.
בני ר"א נכנסה לחופה
ופרסה נדה מהו מי אמרין
חיבת חופה קונה חופה
דחויא לביאה אבל חופה
דלא חויא לביאה לא א"ד
ל"ש תיקו ומספיקא אינה
קונה: **מנה"ל** ר"י אומר
אמר רוצה כותב לכתולה
שטר של מאתיס והיא
כותבת לו התקבלתי ממך
מנה ולא למנה מנה והיא
כותבת לו התקבלתי ממך
ג' וכו' ר"מ אומר כל
הפחות לכתולה ממנה הרי זה
ועלמנה ממנה הרי זה
בעילת זנות קסבר ר"י
דבדחיא אסור לפחות
לכתולה ממתיס כדי
שלא יעבור על תנאי
בי"ד אבל בענין זה ע"י
החבולה מותר שכותב לה
מאתים זה והיא כותבת
לו שובר שהתקבלה מנה
ור"מ סבר אפי' ע"י
החבולה אסור לפחות:

אמר רב יצחק בר אבדימי משום רבינו. פירש צונקטרס רבינו
רב וקשה דל"כ תקשי מהכא סמתיס דרב הוא דלמבר
כר"א בן עזריה לך נראה דרבינו היינו רבי ורב יצחק בר אבדימי
דהכא הוא רב יצחק בר אבדימי הקדמון שהיה תלמידו של רבי
כלאמרינן בפרק כירה (שבת דף טז):
אמר רב יצחק בר אבדימי פעם אחת
נכנסתי אחר רבי לבינת המרחץ והוא
היה רבו של רב דלמתייה לרב כלל
בפרק כל הצמר (חולין דף קי. ושם)
ומדות בפרק המוכר את הספינה
(ב"ב דף ק"ז פו. ושם): **רבי יוסי אומר**
יכתוב שובר. פירש הקונטרס משום
ללא מרעין כח המלוה לגבות מזמן
שני ולא פירש לפי המסקנא דגט פשוט
(שם דף קע"א). דלמבר התם דטעמא
דל"כ יוסי כדי שתיקף לפרועה:
בששוברתה מתובה. ור"ת
ולרבי יוחנן דלמבר (ט) הטוען אחר מעשה
צ"ד לא אמר כלום מה תועלת יש
במה שנכתב השובר בתוך הכתובה
היא מטמין הכתובה ומפקא עידי
היטומא וגזיזא מאתיס וי"ל כגון
שהצילה עמה נדוניה והיא כתובה
בכתובה דלא לא מטמין הכתובה דל"כ
היתה מפסקת יותר ועוד וי"ל דבמקום
שכותבין כתובה או אפילו במקום
שאין כותבין ויש עדים שכתב לה
אינה יכולה לגבות כלום אפילו מודה
שלא פרע לה עד שמצא כתובה כיון
דסבר דאין כותבין שובר הואיל ויכול
לצא ליתר הפסק אם יפקיד שוברו
וכ"ת היא תשפוק הכתובה בפני
עדים דל"כ אותן עדים יעו מה היה
כמוצו זה דל"כ היאך יעידו ששפרה
כתובתה מה יודעין אם כתובתה
היתה אם לא ראו מה היה כמוצו זה:
מעמא דכתבה ליה הא על פה
א"א. וליכא למימר מאי כותבת אומרת
כלאמר בסקמין מאי כותב אומר
דע"כ דווקא כותבת נקט דהא פליג
ארבי יוסי דלמבר רשאי צברייתא
ללקמן: **הרי** זו מקודשת ותנאו
בפ"ה. ע"כ דלכפליה לתנאה איירי
דלמבר לה אם אין לך עלי שאר כסות
ועונה הרי את מקודשת ואם לאו אל
תהי מקודשת מדקלמבר לקמן דטעמא
דרי' מאיר דתנאו צטל משום דמתנה
על מה שכתוב בתורה ואי לא כפיל
לתנאה תיפוק ליה דתנאו צטל לרבי
מאיר משום דבעי תנאי כפול כלאמר
בהאומר (קדושין דף סא. ושם) ותימה
אם כן אמאי היא מקודשת הרי התנה
צפירות שאם יתא לה עליו שאר כסות
ועונה שאינה מקודשת ואין לומר דלכך
מקודשת לפי שמקדשה ע"מ שמתחולל
לו והרי מחלה אלא דאין ממילתה
(דף יא. ושם) הריני נזיר ע"מ שאשמה
יין ואטמא לתמים הרי זה נזיר ואסור

אלא תרוייהו. רב ורבי נתן: משום רבינו. רב: והלכה למעשה
כו'. הש"ס קא פסיק שך נמנו וגמרו בני הישיבה: מהו. לרבי
אלעזר בן עזריה: ופירסה נדה. ופירש ממנה ומת: יחליף.
יכתוב שטר אחר כדי חוב הנשאר ויקרע הראשון ולא יכתוב שובר
להרע כח הלכה שיתקדש לשמור שוברו
מן העכברים: רבי יוסי אומר יכתוב
שובר. ולא יחליף להרע כח המלוה
למחול שעבדו מזמן ראשון: **ששזכרסה**
בדוכא. בתוך הכתובה עממה יכתוב
השובר והיא אמרה בפנינו התקבלתי
חזיה דטעמא מאי אמר רבי יהודה
אין כותבין שובר משום דלא יטעך
לוה לשומרו מן העכברים דלי מרקב
הדר האו וגבי שטריה כוליה הכא
ליכא למיחש להכי: **אפי' שימא כו'.**
דכאלי שובר לא חייש רבי יהודה
לעכברים כי התם דלילו התם מיפרע
פרעיה דלמא כו': הכא ודאוי יב
לה. בתמיה: **אבל על פה.** דהוה
ליה תנאה בעלמא לא הוה תנאה
דמתנה על מה שכתוב בתורה הוא:
דבדי שצממון. שאר וכסות: והרי
פירוס. דנכסי מלוג: **דרבנן.** הא
דבעל אובלן תקנתא דרבנן היא ולא
עבדו רבנן חיזוק שיהא תנאו צטל
אם התנה למחול אפילו: פירי
יכתוב לו שובר.
וישמרה הלוה (ושב"ס)
ב"ב טו. על מנת שאין
ליך עלי שאר. מוין.
ועונה. משמע. הרי זו
מקודשת ותנאו בטל.
דאין אדם מתנה על מה
שכתוב בתורה. והוה קדוש
המעשה מעשה והתנאי
נמאן דלתייה. דמעשה
כלל תנאי דמי (שם סכ"ה). כגון
בדבר שבממון. כגון
שאר וכסות. יתן למחלה
והרי מחלה. אבל ענה
שהא צטר הגוף לא יתן
למחלה (ב"ב נא. וקדושין
יט) עונה משמע מנה
היא וענה דגופא הוא.
תנאו קיים. הקדושין
קדושין ויש לה עליו ענה
אבל לא שאר וכסות
(ושב"ס ב"ב שט). יותר
משל תורה. יותר ממה
ששמה תורה לדברה
(ובח"מ א.).

(א) [בבב"ב: יבמות ג.],
(ב) לקמן סה: שבת פו. דה
ח. א. צ"ב קע. ד) [לעיל
טו: וש"ת. ח] ב"מ נא. נד.
קדושין יט: צ"ב קטו:
(ו) יבמות לו: וש"ת.
(ז) לקמן פג. ח] וצ"מ ח. א.
(ט) ור"ת דהו מפליג
בבב"ב ואין זה תנאי כלל
שתיקיים התנאי למאן דלמבר
מתנה על מה שכתוב בתורה
תנאו צטל והוה כמו על מנת
שעלי לקרע דכאשר את
הפועלים. ת"י.

הגהות הב"ח

(א) גמ' יתיר ר' תינה קרא
קמיה דר' ינאי. י"ב הכי
איתא ליה מפלת המר דף
ל"ב ע"ב:

מוסף רש"י

מי שפרע מקצת חובו.
במלוה שטר מיי ויחא
למחש פן יחזור המלוה
ויבעל כל חובו. ר' יהודה
אומר יחליף. יקרע אמו
השטר ויכתוב לו שטר אחר
לפי שנתן הנשאר אומר
לאן. ר' יוסי אומר
יכתוב לו שובר.
וישמרה הלוה (ושב"ס)
ב"ב טו. על מנת שאין
ליך עלי שאר. מוין.
ועונה. משמע. הרי זו
מקודשת ותנאו בטל.
דאין אדם מתנה על מה
שכתוב בתורה. והוה קדוש
המעשה מעשה והתנאי
נמאן דלתייה. דמעשה
כלל תנאי דמי (שם סכ"ה). כגון
בדבר שבממון. כגון
שאר וכסות. יתן למחלה
והרי מחלה. אבל ענה
שהא צטר הגוף לא יתן
למחלה (ב"ב נא. וקדושין
יט) עונה משמע מנה
היא וענה דגופא הוא.
תנאו קיים. הקדושין
קדושין ויש לה עליו ענה
אבל לא שאר וכסות
(ושב"ס ב"ב שט). יותר
משל תורה. יותר ממה
ששמה תורה לדברה
(ובח"מ א.).

איתא מכאן ואילך ליתא ואלא מאי חופה חופה בלילה איתא ביממא
ליתא ולטעמך ביאה בלילה איתא ביממא ליתא הא א"א אמר רבא יאם
היה בבית אפל מותר הא לא קשיא אורה ארעא קא משמע לן דביאה
בלילה אלא חופה קשיא חופה נמי לא קשיא כיון דסתם חופה לביאה
קיימא אורה ארעא קא משמע לן דבלילה בעי רב אשי נכנסה לחופה
ופירסה נידה מהו אם תימצי לומר יחיבת חופה קונה חופה דחויא לביאה
האבל חופה דלא חויא לביאה לא או דלמא לא שניא תיקו: רבי יהודה
אומר רצה כותב לכתולה וכו': וסבר רבי יהודה דכותבין שובר
והתנן א"י שפרע מקצת חובו רבי יהודה אומר יחליף רבי יוסי אומר
יכתוב לו (ז) שובר אמר רבי ירמיה כששוברתה מתוכה אביי אמר
אפילו תימא בשוברתה מתוכה בשלמא התם ודאי פרעיה דלמא
מירכס תברתא ומפיק ליה לשטרא והדר גבי זימנא אחרינא הכא
ודאי יב לה מילתא בעלמא היא דאמרה ליה אי נטריה נטריה אי לא
נטריה איהו הוא דאפסיד אנפשיה בשלמא אביי לא אמר כרבי ירמיה
לא קתני שוברתה מתוכה אלא ר' ירמיה מ"ט לא אמר כאביי גזירה שובר
דהכא אטו שובר דעלמא מעמא דכתבה ליה אבל על פה לא אמאי
דבר שבממון הוא ושמעין ליה לר' יהודה דאמר דבר שבממון תנאו קיים
דתניא א"א האומר לאשה הרי את מקודשת לי על מנת שאין לך עלי שאר
כסות ועונה הרי זו מקודשת ותנאו בטל דברי רבי מאיר ר' יהודה אומר
בדבר שבממון תנאו קיים קסבר רבי יהודה בכתובה דרבנן א"א חכמים
עשו חיזוק לדבריהם יותר משל תורה הרי פירות דרבנן ולא עבדו להו רבנן
לה דין ודברים אין לי בנכסך ובפירותיהן ובפירותיהן עד עולם

צכון כפני שמתנה על מה שכתוב בתורה והתם לא שייך לשנויי הכי ואורי' דאי לאו דילפינן מתנאי צני גד וצני ראוין ה"א דשום תנאי
אינו מוצטל את המעשה ואפילו לא יתקיים בסקף המעשה קיים והשתא דילפינן מהתם דלמני תנאי לצטל המעשה אמרינן דדוקא כשאינו
מתנה על מה שכתוב בתורה דומיא דצני גד וצני ראוין שלא התנו על מה שכתוב בתורה ור"ת הא דלתן בפרק בתרא דמנחות (דף
קט). הריני נזיר ע"מ שאגלה צבית חונוי יגלה צבית המקדש ואם גלה צבית חונוי יא' ומפרש בגמרא היינו טעמא דהאי גברא
לצעורי נפשיה קא מכיין אמר אם סגי צבית חונוי טרנחא פירוש הלכך אם רצה לגלה במקדש חל עליו נזירות ואם אינו יכול או אם אינו
רוצה לנרות אדעתא דהכי לא נדר אגלאי מלמא דלא הו נזיר והיינו פירוש יא' כלומר שלא חלה עליו הנזירות והשתא אמאי והא מתנה
על מה שכתוב בתורה הוא דאין גילוח אלא במקדש ור"י דלא אמרינן מתנה על מה שכתוב בתורה תנאו צטל אלא היכא שמתכוין לעקור מה
שכתוב בתורה אבל התם סבור הוא שיש מלוה צבית חונוי כמו צבית המקדש ואין מתכוין לעקור אית לן למילף מתנאי דצני גד וצני ראוין
וא"ת כיון דשייך מתנה על מה שכתוב בתורה אפילו גבי ממון א"כ לא יוכל אדם למחול חובו לעולם על ידי תנאי שאם יאמר עשה עמי
היום וחוצן מחול צטל ר' יהא מתנה על מה שכתוב בתורה מיהו מלוה לא חשבינן כמותה בתורה דלפילו למאן דלמבר (קדושין דף טז): מלוה הכתובה
בתורה ככתובה צטל דמי היינו דוקא כגון נוקיין ופדיון הין דמייצנין להו אם לא שמעיתו תורה בפירוש אבל
מלוה כולי עלמא מודו דלא טרפא ממשעדי דלניה בזה המורה דסברא הוא שיש לו לשלם מה שלוה ממנו אבל קשה דלענין